

7 mei

35 jaar proberen, eindelijk gelukt !

Een korte en onvolledige geschiedenis
van de strijd voor een wettelijke
regeling van de klinische psychologie
als gezondheidszorgberoep en van
de psychotherapie

Nady Van Broeck

Bob Cools ?

De pre-historie

De historie:

Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

Tweede tijdperk: 2003-2007 Demotte

Derde tijdperk 2007- 2010 Onkelinx I

De moderne tijd

2010-2014: Onkelinx II

De toekomst?

De protagonisten in deze geschiedenis ?

Universiteiten

Maatschappij
en Politiek

Beroeps-
verenigingen

De pre-historie

De protagonisten in deze geschiedenis

De universiteiten

De politiek

De beroepsverenigingen

De pre-historie :

Het roert aan de universiteiten

- Jaren 50/60: 1ste faculteiten psychologie emanciperen zich uit L&W, filosofie
- Jaren 60/70 : 1ste afstudeerrichtingen klinische psychologie
- Jaren 70/80: 1ste opleidingen psychotherapie die uit nederland kwamen

De protagonisten in deze geschiedenis

De universiteiten

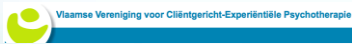
De politiek

De beroepsverenigingen

De prehistorie: een ontluikend verenigingsleven

Verenigingen rond psychotherapeutische scholen

BELGISCHE VERENIGING VOOR RELATIE EN GEDRAGSWETENSCHAP EN SYSTEMISCHE COACHING

De prehistorie:

beroepsverenigingen (klinisch) psychologen

Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen

1971

VVPso

De prehistorie: beroepsverenigingen (klinisch) psychologen

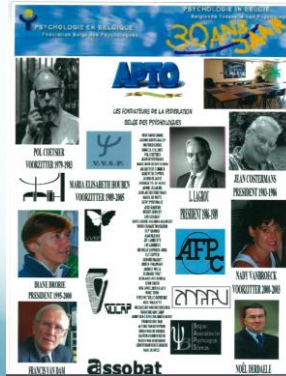
1979

Psychologie in België
Belgische Federatie van Psychologen

De prehistorie: beroepsverenigingen psychologen

Psychologie in België
Belgische Federatie van Psychologen

De prehistorie: beroepsverenigingen psychologen

Secretaris generaal ....

Penningmeesters

Raden van Bestuur ....

Psychologie in België
Belgische Federatie van Psychologen

Commissie Klinische psychologie

Commissie Psychotherapie

Office managers en Secretariaat
.....

De protagonisten :

De universiteiten

De maatschappij en de politiek

De beroepsverenigingen

De pre-historie: (Klinisch) Psychologen infiltreren in de gezondheidszorg

- Psychiatrische ziekenhuizen
- Vanaf jaren 70: Centra Geestelijke gezondheidszorg
- Somatische ziekenhuizen
- Huisartsenpraktijken
- Zelfstandige (groeps)praktijken

De pre-historie: (Klinisch) Psychologen infiltreren in de gezondheidszorg

Eerst (psycho)diagnostiek: testonderzoek

meer en meer ook 'begeleiding':
counseling, psychotherapie

De pre-historie(Klinisch) Psychologen infiltreren in de gezondheidszorg

Probleem!

KB 78 :

Wet op de uitoefening van de genees-,
heel en verloskunde

“ alle acten van diagnostiek en therapie zijn
voorbehouden aan houders van diploma van doctor in
de genees-, heel en verloskunde”

‘Onwettige uitoefening geneeskunde’

De pre-historie: de vraag wordt indringender !

- Jaren 1990: de X-files
Nationale Commissie tegen Seksueel Misbruik
v. Kinderen
- Jaren '90: 'secten'
- Problemen met onethisch handelen van
psy-zorgverleners

Wetgever?

Enkel titel psycholoog is beschermd: wet
1993, zonder deontologische code !

De pre-historie : de politiek beweegt

1998: offensief VVKP
+ VVPsyP: brief
Colla

Werkgroep
psychotherapie

Eerste degelijk onderbouwd voorstel
voor wettelijke regeling
psychotherapie !

En toen ?

1999: de paars
groene regering
sneuvelt door
de dioxinecrisis

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet

De historie:Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet

Grote motivatie tot maken van degelijk wettelijk kader voor de psychologische zorgverlening en de psychotherapie

Versterking van de troepen:

Bob Cools, klinisch psycholoog / psychotherapeut, op kabinet als adviseur Geestelijke gezondheidszorg

De historie:Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet

expertenwerkgroepen

De historie:Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

- Expertengroep psychotherapie:
  - Alle universiteiten / Hogescholen
  - Opleidingsinstituten
  - Therapieverenigingen
- Expertengroep klinische psychologie:
  - Alle universitaire opleidingen voor klin psy
  - Beroepsverenigingen klinische psychologie

De historie:Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet

Psychologische zorgverlening / psychotherapie: strijd op drie fronten

1. Artsen	-	Psychologen
2. Zuid	-	Noord
3. Psychologen hulpverleners	-	andere hulpverleners

De historie:Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

Psychologische zorgverlening / psychotherapie: strijd op drie fronten

1. Artsen - Psychologen

Autonome verstrekking / op voorschrift?
In KB 78 / erbuiten ?
Nevengeschikt / hiërarchisch verband ?

De historie:Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

Psychologische zorgverlening / psychotherapie: strijd op drie fronten

2. Zuid - Noord

Psy zorg kunst – wetenschap?
Persoonlijkheid, levenservaring / opleiding ?
Buiten / binnen universiteit ?

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

Psychologische zorgverlening /
psychotherapie: strijd op drie fronten

3. Psychologen - andere hulpverleners

Psychotherapie / psychologie ?
Plaats van wetenschap /psychologische
kennis ?
Bachelor / master ?

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet

Duidelijke visietekst en consensus
tussen alle actoren :

- Wetsontwerp!

En toen ?

De historie: Eerste tijdperk 1999- 2003 Aelvoet

Magda Aelvoet stapt op - De Standaard

www.standaard.be/ont/dma27082002_001

27 aug. 2002 - BRUSSEL - Magda Aelvoet (Agalev) neemt ontslag als minister van ...
Michel (MR) de wapenlevering aan Nepal ter sprake had gebracht.

De historie: Eerste tijdperk 1999- 2003 Aelvoet-Tavernier

Tavernier:

2 wetsontwerpen (gekoppeld) rond klinische
psychologie, klinische orthopedagogiek en
psychotherapie in KB 78

- 2003: goedgekeurd in de ministerraad
- ingediend in de kamer om te stemmen

En toen ?

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

De psychologen /
psychotherapeuten
schieten in hun
eigen voet

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

Spanningen op het Noord – zuid front
blokkeren stemming:

“Non à la paramédicalisation!”

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

- Tegenoffensief Mayeur :
  - Professions de la Santé mentale
  - buiten KB 78!
- Hoorcommissies
- APPPsy (Association des Psychologues et des Praticiens psychanalytiques) uit de BFP

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

steun in de flanken

Nederland : **de wet BIG** : Beroepen in de
individuele gezondheidszorg

- Gezondheidszorgpsycholoog
- psychotherapeut
- Klinisch psycholoog als specialisatieberoep
- Als aparte gezondheidszorgberoepen !
- In een niet hiërarchische structuur

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

Steun in de flanken:

- Collega's juristen :

Herman Nys, professor medisch recht (K.U.Leuven) :

“De tijd is aangebroken om te erkennen dat de langetermijndoelstelling van het KB 78 niet werd verwezenlijkt en dat de huidige beroepenregeling niet werkt en bovendien een goede dienstverlening aan de patiënt dreigt in de weg te staan. Een grondige heroriëntering van de beroepenregeling begint met een kritische bevraging van de beginselen waarop ze steunt. Meer bepaald moet men de vraag durven stellen of het wettelijk beschermde monopolie van artsen voor de uitoefening van de geneeskunde in zijn huidige versie nog zoveel reden van bestaan heeft als voorheen.

Steun in de flanken:

- Beroepsprofiel psychotherapeut in België
  - Lietaer KUL & Van Broeck UCL (2003)
- Beroepsprofiel klinisch Psycholoog, Seksoloog en Orthopedagoog
  - Van Broeck UCL & Leijssen KUL (2004)
- Adviezen
  - Hoge Gezondheidsraad (2005):
    - kwaliteitsvereisten psychotherapie
    - psychotherapie is geen beroep, maar een specialisme!
  - Koninklijke Academie voor de Wetenschappen
  - Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen

De historie: Eerste tijdperk 1999-2003 Aelvoet-Tavernier

Einde van de legislatuur:

- Veel goede acties !
- 'rijping' van dossier

Geen echter terreinwinst !

De historie: Tweede tijdperk: 2003-2007 Demotte

De historie: Tweede tijdperk 2004-2007: Demotte

Demotte (PS) belooft compromisvoorstel,
maar het blijft een patstelling

VVKP/BFP : "Als we de hiërarchie van KB
78 doorbreken, krijgen we de
franstaligen misschien toch mee? "

Initiatief olv Van den Berghe: 'de derde
weg'

De historie: Tweede tijdperk 2004-2007: Demotte

Demotte (PS) belooft compromisvoorstel,
maar het blijft een patstelling

Tegenvoorstel van de VVKP – BFP: 'de
derde weg'

"Als we de hiërarchie van KB 78
doorbreken krijgen we de franstaligen
misschien mee"

De historie: Tweede tijdperk 2004-2007: Demotte

Inertie op het strijdtoneel:

Einde van de legislatuur zonder
enige troepenbewegingen

De historie: Derde tijdperk 2007- 2010 Onkelinx I

Derde tijdperk: 2007-2010 Onckelinckx I

Voorstel dappere parlementair : Luc Goutry

- Voortbouwend op 'derde weg'
- Parlementaire werkgroep olv Avondtrood
- Grondige discussies artsen
  - Autonomie?
  - Zorgvuldigheidsbeginsel ?
  - Aantallen klin psy en psychotherapeuten ...
  - Duur van gesuperviseerde stage

Derde tijdperk: 2007-2010 Onckelinckx I

Positief resultaat!

- Consensus met psychiaters
- consensus N-Z
- Degelijke definitie:
  - autonomie
  - (psycho)diagnostiek
  - (psychologische) behandeling
  - Basis: wetenschappelijke psychologie

Derde tijdperk: 2007-2010 Onckelinckx I

Positief resultaat!

Consensustekst klaar

Wetsvoorstel met alle amendementen
(bijna) klaar

En toen ?

regering valt over B-H-V.

Terug naar 'af'?

De moderne tijd

2010-2014: Onckelinckx II

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

Motieven van de Minister:

- Ggz in België beter maken
  - Suicidecijfers ?
  - Psychofarmacagebruik?
  - Stepped care ?
  - Toegankelijke zorg ipv wachtlijsten
- 'charlatanerie' in de psychotherapie bestrijden!

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

Gemotiveerde, gedreven en deskundige
parlementairen :

Nathalie Muylle, Najima Lanrji

- Nemen de draad van vorige legislatuur weer op
- op basis van voorstel Goutry

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

BFP/FBP: meesterlijke zet !

de BFP beslist in deze fase van de
strijd een een nieuw, revolutionair
wapen in te zetten!

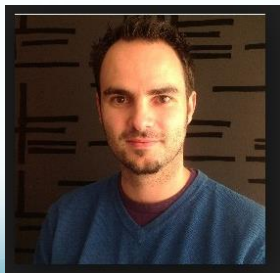
De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

Een stafmedewerker

- Klinisch psycholoog, psychotherapeut
- Bedreven in beleid, 'onderhandeling'
- Gedreven en toch beminnelijk
- Zonder littekens van oude 'gevechten'
- Met open geest voor creatieve oplossingen
- Energiek en onvermoeibaar
- ....

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

Naar het front:

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

Achter de frontlinie:

back up van de 'oude garde'

- Die de geschiedenis kent ....
- Over de schouder kritische meekijkt / denkt
- In de archieven kan duiken
- Suggesties kan opsturen
- Pijnpunten in de verf kan zetten
- En vooral: de achterban kan 'masseren'

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

De achterban 'masseren'

- De collega's aan de universiteiten die het luik rond psychotherapie 'onwetenschappelijk' vinden
- De collega's psychologen die zich bedreigd en voelen en ongerust zijn
- De othopedagogen die zich gediscrimineerd voelen door het verschil in definitie
- De artsen die beginnen twifelen of ze niet te veel uit handen geven ...

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

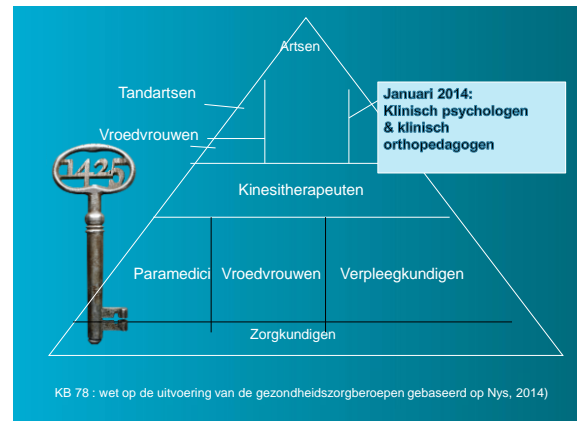
Voorstel van Nathalie Muylle, Najima Lanrji:

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

Voorstel van Nathalie Muylle, Najima Lanrji:

- 2 nieuwe gezondheidszorgberoepen in KB 78
- Regeling van de titel en de uitoefeningen van de psychotherapie buiten het KB 78

De moderne tijd: 2010-2014: Onckelinckx II

Strijd gewonnen, op maar niet op alle fronten:

Veroverd: **Terrein**
prijgegeven :

- GZ-beroep in KB 78
  - Autonom
  - (Psycho)diagnostiek
  - Behandeling
- Apart hoofdstuk 'GGZ' Psychotherapie:
- Brede instroom (Bac)
- PsTh-verenigingen

.....De Montpellier, Jef Nuttin, William De Coster, Germain Lietaer Julien Quaeckelbeen Elisabeth Houben Pol Coetsier Leni Verhofstadt-Deneve Hans vertommen Jan Vinck Manu Keirse Pol Van Deun Hubert Tilmans Van Lommel Bastijns Desmet Lode Walgrave Fons Van Steenwegen, Fons Verhoelst, Kristoffersen Magda Duerinckx Katrien Barbez Bob Cools Karel Mampuy Mia Leijssen Paulette Van Oost Paul Eelen Jacques Beckers Germain Lietaer Eric Depreeuw Paulette Van Oost Lagro Johan Vereycken Lode Walgrave Nand Cuvelier Annie Matheeuws Antoon Vergote Alma Van Britsom Gilbert Allemeesch Guido Pieters Geert Dom Michael Hilderson Alette Seghers Jan Lehembre Guido Pieters Lionel Vandenberghe Frank Van Overwalle Dirk Hermans Sabine Steyaert Laurence Devreux Pol Coetsier Diane Drory Karel De Witte Koen Lowet Luc Goutry Nathalie Muylle Patrick Demeulemeester Geert Vervaeke Van Dorsselaer Verheul Mirjam Van Gael Rik Van Nuffel Pol Verhaegen Jan Van Speybroeck Chris Schotte Miriam Vervaeke .....

De toekomst

2014- ...: ?

GAP

BFP/FBP

Nathalie Muylle !

U

Dank !